

ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

Η Επικοινωνία είναι το θεμέλιο της ζωής.
Η Λογοθεραπεία είναι το κλειδί!

6 Μαρτίου 2020

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΗΜΕΡΑ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Πολυθεματική προσέγγιση στην κατανόηση και πρόληψη των μαθησιακών δυσκολιών
«Μαθησιακές Δυσκολίες» και Ευρωπαϊκή Ημέρα Λογοθεραπείας

Ο Γιώργος, 8 ετών, ο οποίος φοιτά στη Γ' τάξη του δημοτικού σχολείου, παραπέμφθηκε για αξιολόγηση καθότι δυσκολεύεται στην ανάγνωση και στη γραφή. Εν αντιθέσει, παρουσιάζει πολύ καλή επίδοση σε άλλους τομείς, όπως στην αριθμητική, εκτός κι αν οι αριθμητικές πληροφορίες εμφανίζονται με λεκτική μορφή, για παράδειγμα οι οδηγίες ενός μαθηματικού προβλήματος. Οι δυσκολίες του Γιώργου στη γραφή και στην ανάγνωση παρατηρήθηκαν για πρώτη φορά στην Α' τάξη του δημοτικού σχολείου από την εκπαιδευτικό και έκτοτε ο Γιώργος φαίνεται να υστερεί συστηματικά σε σχέση με το επίπεδο των συνομήλικών του στους συγκεκριμένους τομείς. Ταυτόχρονα, η άλλοτε θετική του στάση προς το σχολείο έχει αντιστραφεί, αφού πλέον το σχολείο του προκαλεί "πολύ άγχος", συναισθηματική δυσφορία και άρνηση εμπλοκής με τις σχολικές δραστηριότητες, με απώτερο αποτέλεσμα τις χαμηλές ακαδημαϊκές επιδόσεις του. Συγκεκριμένα, απεχθάνεται τις διαδικασίες που περιλαμβάνουν ανάγνωση και γραφή και χαρακτηρίζει τον εαυτό του ως "ανόητο" λόγω των μαθησιακών δυσκολιών του και της αντιμετώπισης που έχει δεχθεί από τον κοινωνικό περίγυρό του.

Η περίπτωση του Γιώργου αποτελεί ένα τυπικό παράδειγμα παιδιού με μαθησιακές δυσκολίες που περιγράφει τη συνήθη έκβαση των δυσκολιών, καθώς και τον αντίκτυπό τους στη ζωή του παιδιού και κατ' επέκταση στην οικογένειά του. Οι μαθησιακές διαταραχές ορίζονται ως δυσκολίες στη μάθηση και στην εφαρμογή ακαδημαϊκών δεξιοτήτων στην ανάγνωση ή/και στην ορθογραφία/γραπτή έκφραση ή/και στους αριθμητικούς υπολογισμούς/αριθμητικό συλλογισμό. Οι μαθησιακές δυσκολίες δεν αποδίδονται στο νοητικό δυναμικό του παιδιού, σε αισθητηριακές αδυναμίες, σε άλλες ψυχολογικές ή νευρολογικές διαταραχές, σε κοινωνικές αντιξοότητες και σε ανεπαρκή διδασκαλία. Οι διαταραχές αυτές είναι εγγενείς στο άτομο και αποδίδονται σε δυσλειτουργία του κεντρικού νευρικού συστήματος. Σε αρκετές περιπτώσεις, φαίνεται να εκδηλώνονται "απροσδόκητα", όταν ξεκινά η φοίτηση του παιδιού στο δημοτικό, παρά την επαρκή σχολική εκπαίδευση, το φυσιολογικό ή ανώτερο νοητικό επίπεδο του παιδιού, τις επαρκείς κοινωνικό-πολιτιστικές ευκαιρίες και τις κατάλληλες συνθήκες για εκμάθηση στο σπίτι. Η Μόνιμη Επιτροπή των Συνδέσμων Λογοπαθολόγων-Λογοθεραπευτών των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (CPLOL) καθιέρωσε την 6η Μαρτίου ως την Ευρωπαϊκή Μέρα Λογοθεραπείας. Το θέμα για το 2020 είναι οι "Μαθησιακές Δυσκολίες". Η ανάπτυξη του προφορικού λόγου (παραγωγή και κατανόηση) είναι στενά συνδεδεμένη με αυτήν του γραπτού λόγου. Ως εκ τούτου, δυσκολίες στην επε-

ξεργασία και παραγωγή φωνημάτων (ήχων της γλώσσας), στη μορφολογία της γλώσσας (το ελάχιστο τμήμα της λέξης, π.χ. το κτητικό ς), στην ανάπτυξη του λεξιλογίου, στη γραμματική και σύνταξη, στην κοινωνική χρήση της γλώσσας και στην επεξεργασία και κατανόηση του λόγου που παρατηρούνται στην πρώιμη ηλικία και παρατείνονται στην προδημοτική και στις πρώτες τάξεις του δημοτικού, θέτουν το παιδί σε κίνδυνο για μαθησιακές δυσκολίες. Οι λογοπαθολόγοι/λογοθεραπευτές με εμπειρογνωμοσύνη τόσο στη φυσιολογική ανάπτυξη του προφορικού λόγου και γλώσσας, όσο και στην αξιολόγηση και δημιουργία παρεμβατικών προγραμμάτων για την πρόληψη, διαχείριση και αποκατάσταση διαταραχών λόγου και ομιλίας, συνεισφέρουν ουσιαστικά στη διαφορική διάγνωση και αντιμετώπιση παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες. Εξαιτίας της ανομοιογενούς φύσης των μαθησιακών δυσκολιών, η συνεργασία μιας πολυθεματικής ομάδας με ειδικούς που προέρχονται από επιστήμες, όπως η ψυχολογία, η εκπαίδευση, η λογοπαθολογία και η νευρολογία, είναι απαραίτητο συστατικό για την έγκαιρη ανίχνευση, διαφορική διάγνωση και παρέμβαση σε τυχόν δυσκολίες και τη δημιουργία του σωστού παρεμβατικού προγράμματος. Το πρόγραμμα θα πρέπει να

είναι ολοκληρωμένο και να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στις ανάγκες ενός παιδιού με μαθησιακές δυσκολίες (σε γλωσσικό, γνωστικό, κινητικό, κοινωνικό, συναισθηματικό και μαθησιακό επίπεδο).

Σε μια προσπάθεια προώθησης της προληπτικής, ολιστικής φροντίδας των παιδιών, το Κέντρο Εξειδικευμένης Παιδιατρικής "Το Παιδί" σε συνεργασία με το Κέντρο Εφαρμοσμένης Νευροεπιστήμης (ΚΕΝ) του Πανεπιστημίου Κύπρου, την Παιδιατρική Εταιρεία Κύπρου και άλλους ακαδημαϊκούς και κλινικούς εταίρους στην Ελλάδα υλοποιεί το ερευνητικό πρόγραμμα με τίτλο: "Είναι θέμα καρδιάς: Αναπτυξιακοί παράγοντες ρίσκου και συναισθηματική προσαρμογή σε παιδιά με συγγενείς καρδιοπάθειες" (POST-DOC/0916/0257). Το πρόγραμμα έχει ως στόχο να εξετάσει τους βασικούς τομείς ανάπτυξης (γλωσσικής, γνωστικής, κινητικής, κοινωνικής, αυτοεξυπηρέτησης) και τη συναισθηματική προσαρμογή/ λειτουργικότητα σε υγιή παιδιά και παιδιά με συγγενείς καρδιοπάθειες ηλικίας από 2 μηνών - 5,5. ετών. Το πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και την Κυπριακή Δημοκρατία μέσω του Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας. Έχει λάβει έγκριση από την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής Κύπρου.

Οι μαθησιακές διαταραχές ορίζονται ως δυσκολίες στη μάθηση και στην εφαρμογή ακαδημαϊκών δεξιοτήτων στην ανάγνωση ή/και στην ορθογραφία/γραπτή έκφραση ή/και στους αριθμητικούς υπολογισμούς/αριθμητικό συλλογισμό

Οι γονείς που θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα (θα επιλεγούν στη βάση κριτηρίων):

- Θα λάβουν πληροφορίες για την ανάπτυξη, αλλά και τη συναισθηματική προσαρμογή των παιδιών, καθώς και τρόπους ενίσχυσής τους.

- Θα λάβουν υπηρεσίες ανιχνευτικού ελέγχου (screening) για τη συναισθηματική προσαρμογή του παιδιού τους, καθώς και σχετική εξατομικευμένη ανατροφοδότηση (αφορά παιδιά ηλικίας 18 μηνών και άνω). Όλες οι υπηρεσίες στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος είναι εντελώς δωρεάν.

Για περισσότερες πληροφορίες για το ερευνητικό πρόγραμμα, επικοινωνήστε στο +357 22 46 58 80 και στην ηλεκτρονική διεύθυνση mkoushiou@paedi.org.cy ή στο Κέντρο Εφαρμοσμένης Νευροεπιστήμης στο +357 2289 5190 ή στο cap@ucy.ac.cy

Δρ Μαρία Κούσιου, Ph.D.

Εγγεγραμμένη Σχολική - Κλινική Ψυχολόγος

Μεταδιδακτορική ερευνήτρια

Κέντρο Εξειδικευμένης Παιδιατρικής "Το Παιδί"

Και Δρ Φώφη Κωνσταντινίδου, Ph.D., CCC-S, CBIS

Καθηγήτρια Γλωσσικών Διαταραχών και Κλινικής Νευρο-ψυχολογίας

Πανεπιστήμιο Κύπρου

Πρόεδρος Συλλόγου Εγγεγραμμένων

Λογοπαθολόγων Κύπρου